

- τα άρθρα με τίτλο «εσωτερικός λογαριασμός σε ευρώ» και «εσωτερικός λογαριασμός σε ελβετικά φράγκα» αναφέρουν λεπτομερώς τις πράξεις που διενεργούνται σε κάθε καταβολή δόσης ως πίστωση και ως χρέωση κάθε λογαριασμού, και η σύμβαση εκδίδει κατά τρόπο διαφανή τη συγκεκριμένη λειτουργία του μηχανισμού μετατροπής του ξένου νομίσματος·
- και μολονότι στην προσφορά δεν γίνεται ρητώς μνεία, μεταξύ άλλων, του «συναλλαγματικού κινδύνου» που φέρει ο δανειολήπτης δεδομένου ότι δεν εισπράττει εισοδήματα στο λογιστικό νόμισμα, ούτε του «κινδύνου επιτοκίων»;
- 5) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, αντιτίθεται η οδηγία 93/13, ερμηνεύσιμη υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας του κοινοτικού δικαίου, σε εθνική νομολογία βάσει της οποίας ρήτρα ή σύνολο ρητρών, όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, είναι «σαφείς και κατανοητές» υπό την έννοια της οδηγίας αυτής, καθόσον απλώς προστίθεται στα στοιχεία που εκτίθενται στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα ένας πίνακας προσομοίωσης της μείωσης κατά 5,29 % του νομίσματος πληρωμής έναντι του λογιστικού νομίσματος, σε σύμβαση αρχικής διάρκειας 25 ετών, και χωρίς να μνημονεύονται όροι όπως «κίνδυνος» ή «δυσχέρεια»;
- 6) Το βάρος απόδειξης του «σαφούς και κατανοητού» χαρακτήρα ρήτρας υπό την έννοια της οδηγίας 93/13, περιλαμβανομένων των περιστάσεων που αφορούν τη σύναψη της σύμβασης, το φέρει ο επαγγελματίας ή ο καταναλωτής;
- 7) Σε περίπτωση που το βάρος απόδειξης του σαφούς και κατανοητού χαρακτήρα της ρήτρας φέρει ο επαγγελματίας, αντιτίθεται η οδηγία 93/13 σε εθνική νομολογία βάσει της οποίας, σε περίπτωση υπέρβρεως εγγράφων σχετικών με τις τεχνικές πώλησης, ο δανειολήπτης οφείλει να αποδείξει αφενός, ότι υπήρξε αποδέκτης των περιλαμβανόμενων στα έγγραφα αυτά πληροφοριών και, αφετέρου, ότι η τράπεζα του γνωστοποίησε τις πληροφορίες αυτές, ή, αντιθέτως, τα στοιχεία αυτά συνιστούν τεκμήριο ότι οι περιλαμβανόμενες στα εν λόγω έγγραφα πληροφορίες γνωστοποιήθηκαν, έστω προφορικώς, στους δανειολήπτες, δηλαδή μαχητό τεκμήριο το οποίο οφείλει να ανατρέψει ο επαγγελματίας, ο οποίος ευθύνεται για τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τους μεσάζοντες που ο ίδιος επέλεξε;
- 8) Είναι δυνατή η διαπίστωση σημαντικής ανισορροπίας σε σύμβαση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της οποίας αμφοτέροι οι συμβαλλόμενοι αναλαμβάνουν συναλλαγματικό κίνδυνο, λαμβανομένου υπόψη αφενός, ότι ο επαγγελματίας διαθέτει ισχυρότερα μέσα από εκείνα του καταναλωτή προκειμένου να προβλέπει τον συναλλαγματικό κίνδυνο και, αφετέρου, ότι τίθεται ανώτατο όριο στον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο επαγγελματίας αλλά όχι στον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο καταναλωτής;

(¹) Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29).

**Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το tribunal de grande instance de Paris (Γαλλία) στις 22 Οκτωβρίου 2019
– AV κατά BNP Paribas Personal Finance SA, Procureur de la République**

(Υπόθεση C-779/19)

(2020/C 19/27)

Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική

Αιτούν δικαστήριο

Tribunal de grande instance de Paris

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ενάγων: AV

Εναγόμενοι: BNP Paribas Personal Finance SA, Procureur de la République

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Στο πλαίσιο διαφοράς όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, αντιτίθεται η οδηγία 93/13 (1), ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας, στην εφαρμογή των κανόνων παραγραφής, στις ακόλουθες περιπτώσεις: (α) ως προς την κήρυξη ρήτρας ως καταχρηστικής, (β) ως προς τυχόν επιστροφές καταβληθέντων ποσών, (γ) οσάκις ο καταναλωτής έχει την ιδιότητα του ενάγοντος και (δ) οσάκις ο καταναλωτής έχει την ιδιότητα του εναγομένου, έστω και στο πλαίσιο ανταγωγής;
- 2) Στο πλαίσιο διαφοράς όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, και σε περίπτωση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, αντιτίθεται η οδηγία 93/13, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας, στην εφαρμογή νομολογίας εθνικού δικαστηρίου η οποία ορίζει ως χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας παραγραφής την ημερομηνία αποδοχής της προσφοράς του δανείου, και όχι την ημερομηνία κατά την οποία προκύπτουν σοβαρές οικονομικές δυσχέρειες;
- 3) Αφορούν το κύριο αντικείμενο της σύμβασης υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/13 ρήτρες όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι οποίες προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ότι το ελβετικό φράγκο συνιστά το λογιστικό νόμισμα και το ευρώ το νόμισμα πληρωμής, και οι οποίες συνεπάγονται την ανάληψη του συναλλαγματικού κινδύνου από τον δανειολήπτη, ελλείψει αμφισβήτησης του ποσού των εξόδων μετατροπής συναλλάγματος και λόγω της ύπαρξης ρητρών που προβλέπουν τη δυνατότητα του δανειολήπτη να ασκήσει, σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, το δικαίωμα μετατροπής σε ευρώ βάσει προκαθορισμένου τύπου;
- 4) Αντιτίθεται η οδηγία 93/13, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας του κοινοτικού δικαίου, σε εθνική νομολογία βάσει της οποίας ρήτρα ή σύνολο ρητρών, όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, είναι «σαφείς και κατανοητές» υπό την έννοια της οδηγίας αυτής, διότι:
  - η προηγηθείσα προσφορά δανείου εκθέτει λεπτομερώς τις πράξεις αγοραπωλησίας συναλλάγματος οι οποίες διενεργούνται κατά τη διάρκεια της δανειακής σύμβασης και διευκρινίζει ότι η συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου είναι η ισχύουσα δύο εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία του γεγονότος που καθορίζει την πράξη αυτή και η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας·
  - στην προσφορά επισημαίνεται ότι ο δανειολήπτης αποδέχεται τις πράξεις μετατροπής ελβετικών φράγκων σε ευρώ και ευρώ σε ελβετικά φράγκα οι οποίες είναι αναγκαίες για τη λειτουργία και την αποπληρωμή του δανείου, και ο πιστωτικός φορέας πραγματοποιεί τη μετατροπή σε ελβετικά φράγκα του υπολοίπου των μηνιαίων δόσεων σε ευρώ μετά την καταβολή των παρεπόμενων του δανείου επιβαρύνσεων·
  - στην προσφορά υπογραμμίζεται ότι, αν από την πράξη αγοραπωλησίας συναλλάγματος προκύψει ποσό μικρότερο της οφειλόμενης δόσης σε ελβετικά φράγκα, η αποπληρωμή του κεφαλαίου επιβραδύνεται και το τυχόν μέρος του ανεξόφλητου κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί στη δόση προστίθεται στο πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού σε ελβετικά φράγκα, και διευκρινίζεται ότι η αποπληρωμή του κεφαλαίου του δανείου εξελίσσεται σε συνάρτηση με τις διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας που εφαρμόζεται στις μηνιαίες πληρωμές των δόσεων, προς τα πάνω ή προς τα κάτω, ανεξαρτήτως του αν η εξέλιξη αυτή συνεπάγεται την επιμήκυνση ή τη μείωση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου και, ενδεχομένως, μεταβάλλει το σύνολο του ανεξόφλητου ποσού προς αποπληρωμή·
  - τα άρθρα με τίτλο «εσωτερικός λογαριασμός σε ευρώ» και «εσωτερικός λογαριασμός σε ελβετικά φράγκα» αναφέρουν λεπτομερώς τις πράξεις που διενεργούνται σε κάθε καταβολή δόσης ως πίστωση και ως χρέωση κάθε λογαριασμού, και η σύμβαση εκθέτει κατά τρόπο διαφανή τη συγκεκριμένη λειτουργία του μηχανισμού μετατροπής του ξένου νομίσματος·
  - και μολονότι στην προσφορά δεν γίνεται ρητώς μνεία, μεταξύ άλλων, του «συναλλαγματικού κινδύνου» που φέρει ο δανειολήπτης δεδομένου ότι δεν εισπράττει εισοδήματα στο λογιστικό νόμισμα, ούτε του «κινδύνου επιτοκίων»;
- 5) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, αντιτίθεται η οδηγία 93/13, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας του κοινοτικού δικαίου, σε εθνική νομολογία βάσει της οποίας ρήτρα ή σύνολο ρητρών, όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, είναι «σαφείς και κατανοητές» υπό την έννοια της οδηγίας αυτής, καθόσον απλώς προστίθεται στα στοιχεία που εκτίθενται στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα ένας πίνακας προσομοίωσης της μείωσης κατά 5,29 % του νομίσματος πληρωμής έναντι του λογιστικού νομίσματος, σε σύμβαση αρχικής διάρκειας 25 ετών, και χωρίς να μνημονεύονται όροι όπως «κίνδυνος» ή «δυσχέρεια»;
- 6) Το βάρος απόδειξης του «σαφούς και κατανοητού» χαρακτήρα ρήτρας υπό την έννοια της οδηγίας 93/13, περιλαμβανομένων των περιστάσεων που αφορούν τη σύναψη της σύμβασης, το φέρει ο επαγγελματίας ή ο καταναλωτής;

- 7) Σε περίπτωση που το βάρος απόδειξης του σαφούς και κατανοητού χαρακτήρα της ρήτρας φέρει ο επαγγελματίας, αντιτίθεται η οδηγία 93/13 σε εθνική νομολογία βάσει της οποίας, σε περίπτωση υπέρβρεως εγγράφων σχετικών με τις τεχνικές πώλησης, ο δανειολήπτης οφείλει να αποδείξει αφενός, ότι υπήρξε αποδέκτης των περιλαμβανόμενων στα έγγραφα αυτά πληροφοριών και, αφετέρου, ότι η τράπεζα του γνωστοποίησε τις πληροφορίες αυτές, ή, αντιθέτως, τα στοιχεία αυτά συνιστούν τεκμήριο ότι οι περιλαμβανόμενες στα εν λόγω έγγραφα πληροφορίες γνωστοποιήθηκαν, έστω προφορικά, στους δανειολήπτες, δηλαδή μαχητό τεκμήριο το οποίο οφείλει να ανατρέψει ο επαγγελματίας, ο οποίος ευθύνεται για τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τους μεσάζοντες που ο ίδιος επέλεξε;
- 8) Είναι δυνατή η διαπίστωση σημαντικής ανισορροπίας σε σύμβαση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της οποίας αμφοτέροι οι συμβαλλόμενοι αναλαμβάνουν συναλλαγματικό κίνδυνο, λαμβανομένου υπόψη αφενός, ότι ο επαγγελματίας διαθέτει ισχυρότερα μέσα από εκείνα του καταναλωτή προκειμένου να προβλέπει τον συναλλαγματικό κίνδυνο και, αφετέρου, ότι τίθεται ανώτατο όριο στον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο επαγγελματίας αλλά όχι στον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο καταναλωτής;

(¹) Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29).

**Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το tribunal de grande instance de Paris (Γαλλία) στις 22 Οκτωβρίου 2019
– BW, CX κατά BNP Paribas Personal Finance SA, Procureur de la République**

(Υπόθεση C-780/19)

(2020/C 19/28)

Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική

Αιτούν δικαστήριο

Tribunal de grande instance de Paris

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ενάγουσες: BW, CX

Εναγόμενοι: BNP Paribas Personal Finance SA, Procureur de la République

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Στο πλαίσιο διαφοράς όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, αντιτίθεται η οδηγία 93/13 (¹), ερμηνεύομενη υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας, στην εφαρμογή των κανόνων παραγραφής, στις ακόλουθες περιπτώσεις: (α) ως προς την κήρυξη ρήτρας ως καταχρηστικής, (β) ως προς τυχόν επιστροφές καταβληθέντων ποσών, (γ) οσάκις ο καταναλωτής έχει την ιδιότητα του ενάγοντος και (δ) οσάκις ο καταναλωτής έχει την ιδιότητα του εναγομένου, έστω και στο πλαίσιο ανταγωγής;
- 2) Στο πλαίσιο διαφοράς όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, και σε περίπτωση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, αντιτίθεται η οδηγία 93/13, ερμηνεύομενη υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας, στην εφαρμογή νομολογίας εθνικού δικαστηρίου η οποία ορίζει ως χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας παραγραφής την ημερομηνία αποδοχής της προσφοράς του δανείου, και όχι την ημερομηνία κατά την οποία προκύπτουν σοβαρές οικονομικές δυσχέρειες;
- 3) Αφορούν το κύριο αντικείμενο της σύμβασης υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/13 ρήτρες όπως οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι οποίες προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ότι το ελβετικό φράγκο συνιστά το λογιστικό νόμισμα και το ευρώ το νόμισμα πληρωμής, και οι οποίες συνεπάγονται την ανάληψη του συναλλαγματικού κινδύνου από τον δανειολήπτη, ελλείψει αμφισβήτησης του ποσού των εξόδων μετατροπής συναλλάγματος και λόγω της ύπαρξης ρητρών που προβλέπουν τη δυνατότητα του δανειολήπτη να ασκήσει, σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, το δικαίωμα μετατροπής σε ευρώ βάσει προκαθορισμένου τύπου;